

5. neděle v postním období – 6. dubna 2014

čtení: Mk 10,35-45

kázání:

„Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dala svůj život jako výkupné za mnohé.“ (Mt 20,28) Probouzej v nás vděčnost za to, co pro nás učinil, za to, žeš neváhal stát se našim služebníkem i za cenu nejvyšší.

Žd 13,11-15

V mnoha ohledech se autor epištoly Židům nechal inspirovat židovskou chrámovou bohoslužbou, obětním provozem podle starozákonních nařízení. Mnoha způsoby k takové oběti připodobňuje Ježíšovu smrt. Ale často také dodává, v čem Ježíš tu chrámovou bohoslužbu svým příběhem převyšuje, překonává.

My čteme jeden úryvek z tohoto listu v postním období, v jeho druhé polovině. Již jsou blízko Velikonoce, již to není daleko do Jeruzaléma. A my se máme připravit na to, co se Ježíšovi stane. Máme být nachystáni na to, jaký kalich mu bude dáno pít.

A dnes slyšíme, že Ježíš ukřižovaný je v něčem podobný zvířatům, jenž posloužila k oběti za hřích. Tu podobnost máme vidět v tom, že krev Božího Syna je prolita venku za hradbami, doslova „mimo tábor.“ Ukřižování, chceme-li být naprosto přesní, neproběhlo ve městě jako takovém. Stejně tak, jak to známe z naší středověké historie, stejně tak bývalo již dávno před tím popraviště mimo trvalé osídlení, za městem na kopci. Tam také Ježíš zemřel.

Byl vyvržen ven. To je samozřejmě možné vidět v několika rovinách: Jednak vyvržen ven z lidské společnosti. Nepřijali ho, zavrhli ho, vyhnali jakožto neskladného, příliš provokujícího, vyvolávajícího nepříjemné otázky. Pryč s ním! Ven! Jednak byli takto vyháněni lidé „ocejchovaní“, tedy zhanobení, potupení, pohanění, proklatí. (I o tom byla zmínka v listu Židům a budeme se k tomu muset za chvíli vrátit.) A nakonec je možné v tom vidět i vyvržení z okruhu živých: Byl vydán na smrt. Zemřel tomuto světu, pro tuto naši pospolitost je mrtev, nepatří již mezi živé tábora či města.

To všechno se stalo Ježíšovi. Nepřijetí, pohanění, smrt. A jak se s tím máme vyrovnat? Jak si to vysvětlit, že takhle dopadne Bohem vyslaný Syn ve světě, který má být Bohu oddaným stvořením? Jak se s tím srovnat, že takhle dopadne mezi námi?

„Ježíš trpěl venku za branou proto, aby posvětil Bohu lid svou vlastní krví.“ Takto vidí a popisuje důvod Ježíšovy smrti a jejího způsobu autor listu Židům. To jeho Bohem dané poslání, které se naplňuje na kříži, je posvětit Bohu lid.

Posvěcení znamená oddělení pro Boha. Vydělení z běžného užívání, pokud jde o předměty, vydělení ze světa a světských záležitostí, pokud jde o lidi. Oddělit lid zvláštní. To je Ježíšovým posláním, které dokonal na kříži. Oddělit jej zpod nadvlády hříchu, od otročení zlému a vlastním vášním ke službě Bohu.

A my z toho apoštolského svědectví můžeme zaslechnout, že právě tohle Ježíšova smrt učinila s námi. Způsobila, že jsme pro Boha oddělený Boží lid. Abychom přinášeli „skrže Ježíše stále obět chvály Bohu,“ aby „naše rty vyznávaly, chválily jeho jméno.“ Tak jsme to četli.

Inu, to by jistě nebyl zas až tak velký problém. To bychom mohli zvládnout. Chválit Boha je náplní bohoslužeb, které zrovna konáme. Jenže ono to posvěcení má ještě jednu polohu, ještě jednu rovinu. Ještě k tomu patří jistá okolnost: „Vyjděme tedy s ním za hradby, nesouce jeho potupu.“ A to už nezní nijak lákavě. U tohoto požadavku se nejspíš zarazíme.

Připomínáme v tom učedníky z evangelia, Jakuba a Jana. Oslavovat Boha a také slíznout jako příslovečnou smetanu nějakou tu slávu i pro sebe. S tím bychom problém neměli, po tom nejspíš každý tu a tam zatoužíme. Zaznamenat nějaký úspěch a dostat pochvalu, sklidit poplácání po ramenou, jako že dobrý, obdržet veřejné ocenění a uznání.

Ale na to Ježíš odpovídá: „Můžete pít kalich, který já budu pít?“ A stejně tak „být pokřtěni křtem, kterým já budu křtěn?“ Naráží tím na své ponížení, utrpení a smrt. Můžete? Ano, můžeme. A máme nést jeho potupu. Tomu se žádný z jeho skutečných učedníků a opravdových následovníků nemůže vzpouzet.

V dobách prvních křesťanů mělo takové nesení potupy podobu útlaku, pronásledování, věznění, ba i smrti. Jsou místa na světě, kde tomu tak je i dnes. Nezapomínat na ně, projevovat jim solidaritu, modlit se za ně. To může být podoba našeho „vycházení za hradby a nesení potupy.“

Není to ale jediná možná podoba. I kolem nás jsou lidé tak říkajíc „oceňovaní,“ vyhnání za hranice slušné společnosti, odstrčení se svým údělem na okraj. K návratu, anebo jen k normálnímu životu potřebují pomoc. A s tou k nim musí někdo přijít, vyjít „ven z města.“ Vydat se za nimi. Bez výmluv, že jsou to všechno podvodníci, že si za to můžou stejně sami. Bez ohledu na divné a divíce se pohledy okolí, s kým že se to stýkáme, čím se to zabýváme – např. starými a nevykonnými, umíráním apod. Tohle křesťané často dokázali a i dnes to umí. Někteří na to mají osobní obdarování, někteří dokáží podporovat Diakonii, Charitu, hospic a další podobné organizace. Jde to vycházet spolu s Kristem ven k těm, jejichž potupu v očích světa je třeba nést. V tomto smyslu slyšeli i apoštolové: „Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem. A kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech.“

A pak můžeme nést potupu pro Krista kdykoliv, kdy se k víře v něj přiznáme, kdy se otevřeně hlásíme k církvi. V tu chvíli velmi snadno pocítíme výsměch či nechápavý údiv, jak je to ještě dneska vůbec možné, že je někdo věřící, že zastává nevědecké názory apod. Nenávistné útoky vůči církvi, naštěstí jen slovní, se objevují i kolem nás dnes a denně, stačí brknout třeba o téma církevních restitucí. My máme většinou sklon vysvětlovat, že je to všechno jinak, že církve jsou přece naší společnosti prospěšné, máme snahu přesvědčovat útočníky, aby se dopracovali k uznání naší činnosti. Nést potupení po vzoru Kristově a nechat oslavení poníženého na Bohu samém se nám moc nechce.

Ještě se máme co učit, co to znamená být posvěceni, oddělení pro službu Bohu. Dostáváme k tomu příležitost, máme k tomu v Písmu učitele, máme k tomu od Boha tento čas. Bohu díky za to. Jeho jméno budiž oslaveno.

Amen